

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Формування культури мислення молодшого школяра:
теорія і технологія

спеціальність 7.01010201 «Початкова освіта»

Київ – 2016

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

**з науково-методичної та
навчальної роботи**

 О.Б. Жильцов

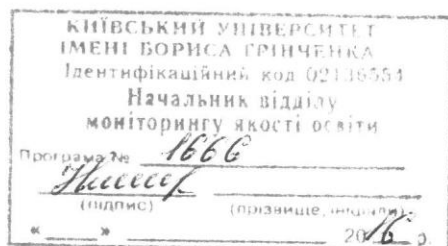
« 08 » 09 2016 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Формування культури мислення молодшого школяра:

теорія і технологія

напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта

Київ – 2016

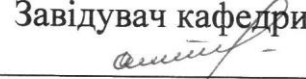
Формування культури мислення молодшого школяра: теорія і технологія :
роб. навч. прог. [для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад.
К. П. Нечипоренко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. –
24 с.

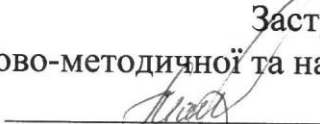
Розробник:

Нечипоренко Катерина Петрівна, кандидат педагогічних наук, старший
викладач кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського
університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 2 від 07 вересня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти
 С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи
 М.А. Машовець

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 рік
© Педагогічний інститут, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 2	Галузь знань <i>0101 Педагогічна освіта</i>	Нормативна	
	Напрямок підготовки <i>6.010102 Початкова освіта</i>		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школи	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
Загальна кількість годин – 72		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		16 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 Самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Семінарські	
		12 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		40 год.	66 год.
		Модульний контроль: 4 год.	
		Семестровий контроль: 30 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є розкриття сутності, змісту, форм і методів формування культури мислення молодшого школяра; усвідомлення необхідності розвитку власної культури мислення; формування готовності студента до формування культури мислення молодшого школяра у навчально-виховному процесі сучасної початкової школи.

Завдання курсу:

- створення умов для повноцінної реалізації та самореалізації потенційних професійних можливостей студента;
- оволодіння дидактико-методичними знаннями з навчальної дисципліни;
- усвідомлення практичної значущості теоретичних знань для творчої педагогічної діяльності вчителя;
- формування культури мислення майбутніх вчителів початкової школи;
- розвиток умінь моделювання уроків як цілісного творчого процесу;
- формування готовності до формування культури мислення молодшого школяра у навчально-виховному процесі сучасної початкової школи.

Курс «Формування культури мислення молодшого школяра: теорія і технологія» спрямований на формування у студентів таких професійних *компетентностей*:

1. Загальні компетентності

1.1. Світоглядна. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції, загальнокультурної ерудиції, широкого кола інтересів. Розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії, значущості для власного розвитку знань особливостей мисленнєвої діяльності молодшого школяра. Усвідомлення сутності культури мислення молодшого школяра та важливості формування її на уроках у початковій школі.

1.2. Громадянська. Розуміння відповідальності перед суспільством і державою за свою професійну діяльність, зокрема в організації навчально-виховного процесу на уроках у початковій школі. Уміння діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважати Батьківщину, її символіку, традиції, мову.

1.3. Комунікативна. Вміння здійснювати комунікативну взаємодію у підсистемах «учитель-учень», «учитель-учитель», «учитель-батьки». Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя. Оприлюднювати та популяризувати власні методичні доробки у вирішенні проблеми формування культури мислення молодшого школяра.

1.4. Інформаційна. Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань формування культури мислення молодшого школяра. Здатність до ефективного застосування інформаційно-комунікативних технологій із метою підвищення рівня культури мислення учнів молодшого шкільного віку.

1.5. Науково-дослідницька. Здатність виконувати навчально-дослідні завдання з метою підвищення власної культури мислення. Здатність до самостійної професійної діяльності, пов'язаної з вирішенням педагогічних ситуацій на уроках у початковій школі.

1.6. Самоосвітня. Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного творчого педагогічного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

2. Фахові компетентності

2.1. Організаційна. Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність учнів на уроках у початковій школі, проектувати траєкторії формування культури мислення молодших школярів.

2.2. Психолого-педагогічна. Володіння базовими знаннями з психології та педагогіки, вмінням їх застосовувати на уроках у початковій школі. Здатність враховувати індивідуальні та вікові особливості молодших школярів з метою підвищення їх культури мислення. Готовність до діагностичної діяльності, створення сприятливих умов для особистісно орієнтованої освіти з урахуванням навчальних можливостей і потреб учнів.

2.3. Методична. Застосування базових психолого-педагогічних і методичних знань і вмінь для формування культури мислення молодших школярів. Здатність до вирішення фахових і методичних завдань. Застосування на практиці професійних умінь і навичок для розв'язання педагогічних ситуацій на уроках у початковій школі.

2.4. Здоров'язбережувальна. Здатність раціонально ставитись і берегти власне здоров'я і здоров'я учнів, створювати сприятливе здоров'язберігальне освітнє середовище, дбати про фізичне, психічне і соціальне здоров'я.

2.5. Інтегративна. Здатність і готовність впроваджувати у навчально-виховний процес початкової школи інтегровані уроки, поєднувати знання з різних навчальних предметів для побудови уроку як цілісного творчого процесу. Впровадження особистісно орієнтованого та діяльнісно-компетентнісного підходів з метою формування культури мислення молодших школярів.

2.6. Творча. Здатність виконувати функцію фасилітатора. Готовність упроваджувати сучасні освітні технології навчання, альтернативні курси у

початковій школі, кардинально змінювати види діяльності та створювати власне навчально-методичне забезпечення з метою підвищення рівня культури мислення молодших школярів.

Програмні результати навчання:

- знання із психології, педагогіки та фахових методик навчання, достатні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;
- здатність продемонструвати вміння застосовувати сучасні форми, методи і засоби формування культури мислення молодших школярів у навчально-виховному процесі початкової школи;
- уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;
- здатність розробляти різнорівневі завдання з метою формування культури мислення молодших школярів, застосовувати сучасні ІКТ;
- здатність оцінювати навчальні досягнення, вихованість і старанність молодших школярів;
- уміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;
- здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з перспективними педагогічними дослідженнями і результатами їх упровадження в навчально-виховний процес початкової школи;
- здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;
- здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваний результат.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Теоретичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра

Лекція 1. Психолого-педагогічні основи формування культури мислення молодшого школяра (2 год.)

Основні поняття теми: культура, мислення, інтелект, культура мислення, інтелектуально-творчі вміння учнів початкової школи.

Культура як сукупність досягнень суспільства в його матеріальному й духовному розвитку, які використовуються суспільством, становлять культурні традиції й служать подальшому прогресові людства.

Культура мислення молодшого школяра як дисципліна розуму, яка ґрунтується на сформованій у навчальній діяльності цілісній і гнучкій системі знань, умінь і навичок, придатній для пізнання об'єктивного світу, самого себе та для організації конструктивної взаємодії з іншими людьми.

Інтелектуально-творчі вміння учнів початкової школи як синтез інтелектуальних і творчих умінь, здатність особистості застосовувати знання у практичній діяльності, створюючи новий, оригінальний продукт на суб'єктивному чи об'єктивному рівнях, що є результатом мисленнєвої діяльності. До інтелектуально-творчих умінь учнів початкової школи відносимо: вміння визначати, аналізувати, порівнювати, синтезувати, розмірковувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, конкретизувати, систематизувати, класифікувати, планувати свої подальші дії, доводити, обґрунтовувати, узагальнювати, створювати власні продукти (казки, вірші тощо, використовуючи навчальний матеріал)

Література

Основна: 1, 4, 5.

Додаткова: 7, 8, 9, 11.

Лекція 2. Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу(2 год.)

Основні поняття теми: критерії, основа, підґрунтя педагогічної технології.

Критерії педагогічної технології: концептуальність, системність, ефективність, новизна, можливість творчого застосування, гнучкість. Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу являє собою динамічну систему, яка охоплює всі ланки навчально-виховного процесу: мету, зміст, форми, засоби, має спрямованість на набуття учнями міцних знань у вигляді гнучких систем, придатних для застосування у різних навчальних і життєвих ситуаціях, розвиток пізнавальних інтересів, інтелектуально-творчих і комунікативних умінь, виховання емоційних та вольових якостей.

Основи технології: концептуальна, змістова, процесуальна. Дидактичне підґрунтя технології: демократичний характер взаєностосунків учителя й учнів; опора на життєвий досвід дитини; проблемне навчання, за якого нові знання учні опановують у процесі конструктивної взаємодії в підсистемах «учитель-клас», «учитель-учень», «учень-учень», «учень-клас».

Література

Основна: 1, 2, 4, 5.

Додаткова: 7, 8, 9, 11.

Лекція 3. Змістова основа технології формування культури мислення молодшого школяра (2 год.)

Основні поняття теми: концептуальна та змістова основа технології, курси варіативної складової Державного стандарту початкової загальної освіти.

Концептуальна основа технології включає: взаємопов'язану систему цільових орієнтирів, а саме – освітні, розвивальні, виховуючі, соціальні. Принципи навчання: провідна роль знань з кожної освітньої галузі; принцип індивідуалізації та диференціації навчання; навчання на високому рівні утруднення; ідея вільного вибору; активізація учня в процесі навчання.

Змістова основа технології побудови навчання як цілісного творчого процесу: навчальні курси «Розвиток продуктивного мислення. 1-4 класи.» (О.М. Гісь, І.В. Філяк), «Логіка. 2-4 класи.» (О.Я. Митник)

Література

Основна: 1, 2, 4, 5.

Додаткова: 7, 8, 9, 11.

Лекція 4. Процесуальна основа технології формування культури мислення молодшого школяра (2 год.)

Основні поняття теми: методи, форми, засоби, прийоми формування культури мислення молодшого школяра

Процесуальна основа розвитку інтелектуально-творчих умінь молодших школярів як організаційно-методичний інструментарій операційно-діяльнісного компоненту навчально-виховного процесу, яку складають методи, прийоми і засоби навчання.

Методи навчання (дидактичний метод) як спосіб впорядкованої взаємопов'язаної діяльності педагога й учнів, діяльності, спрямованої на розв'язання навчально-виховних і розвивальних завдань у процесі навчально-пізнавальної діяльності.

Характеристика методів навчання за Ю. Бабанським: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності

Засоби навчання як різноманітні матеріали і знаряддя навчального процесу, завдяки яким досягається мета навчання.

Література

Основна: 1, 2, 4, 5.

Додаткова: 7, 8, 9, 11, 13, 14.

Змістовий модуль № 2

Практичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра

Лекція 5, 6. Логічні компоненти змісту початкової освіти (4 год.)

Основні поняття теми: поняття, судження, умовиводи, завдання з логічним навантаженням, комбіновані завдання.

Поняття – думка, яка передається словом – назвою предмета. Види понять: загальне (родове), конкретне (видове), одиничне, збірне, абстрактне. Обмеження – логічна операція над поняттям, завдяки якій відбувається перехід від поняття з ширшим обсягом (родового) до поняття з вузьшим обсягом (видового). Узагальнення – логічна операція над поняттям, завдяки якій відбувається перехід від поняття з вузьким обсягом (видового) до поняття з ширшим обсягом (родового).

Судження – думка, яка передається розповідним реченням. Узагальнюючі слова для загального судження: всі, кожний, будь-який, жодний; для часткового судження: деякі, принаймні один. Сполучники для складного судження: і (та), чи, якщо..., то.

Умовиводи – форма мислення, в якій з одного чи кількох суджень за допомогою певних правил можна отримати нове судження. Первісне судження (одне чи кілька) в умовиводі називають засновником, а нове судження – висновком.

Завдання з логічним навантаженням – завдання, в яких між даними і шуканим висловлено ви явно. Тому в процесі роботи необхідно розкрити і встановити існуючі зв'язки. Види задач з логічним навантаженням: на планування найгіршого варіанта; ті, які розв'язуються з кінця; на знаходження маси тіл; на знаходження компонентів при відомому значенні суми, різниці.

Література

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 7, 8, 9, 11, 13, 14.

Лекція 7. Формування культури мислення молодшого школяра на уроках у початковій школі (2 год.)

Основні поняття теми: зміст початкової освіти, завдання з логічним навантаженням, інтелектуально-творчі завдання

Зміст освіти як система знань про навколишній світ, сучасне виробництво, культуру, мистецтво, узагальнених інтелектуальних та практичних умінь, навичок творчого розв'язання практичних і теоретичних проблем, систему естетичних норм, якими повинні оволодіти учні.

Державний стандарт початкової загальної освіти, Базовий навчальний план, побудований за такими освітніми галузями: «Мови і літератури», «Математика», «Здоров'я і фізична культура», «Технологія», «Мистецтво», «Людина і світ», які структуровано за змістовими лініями.

Характеристика педагогічних умов, які сприяють розвитку інтелектуально-творчих умінь молодших школярів: дотримання етапності процесу розвитку інтелектуально-творчих умінь; залучення учнів молодшого шкільного віку до дослідницької та пошукової діяльності; оволодіння вчителем початкової школи системою алгоритмічних дій щодо формування інтелектуально-творчих умінь учнів; впровадження у навчально-виховний процес системи завдань, спрямованих на розвиток інтелектуально-творчих умінь учнів початкової школи. Система завдань, спрямованих на розвиток інтелектуально-творчих умінь молодших школярів, що складається з семи блоків.

Література

Основна: 1, 3, 4, 5.

Додаткова: 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14.

Лекція 8. Готовність вчителя до формування культури мислення молодшого школяра (2 год.)

Основні поняття теми:

Існуюча система підготовки вчителів початкової школи у вищих навчальних закладах складається з двох ступенів: базова вища освіта (бакалавр) та повна вища освіта (магістр). Професійна підготовка в цілому має бути спрямована на розвиток у студентів здатності до активної дослідницької позиції з метою критичного аналізу, осмислення й оцінки ефективності вивчення всіх фахових дисциплін, професійної діяльності під час педагогічної практики. Ефективним способом презентації кращого освітянського досвіду є портфоліо.

Навчання у співробітництві – форма спільного навчання, пов'язана з організацією навчання учнів у складі малих навчальних груп (3-5 осіб). Мета – оволодіння знаннями, уміннями і навичками кожним учнем на рівні, який відповідає індивідуальним особливостям його розвитку, у поєднанні з ефектом соціалізації, формуванням комунікативних умінь під час спільної творчої праці.

Готовність вчителя до побудови навчання як цілісного творчого процесу є складовою комплексної характеристики особистості, яка володіє теорією та технологією цієї роботи, ефективно її здійснює. Принципи побудови педагогічної освіти як цілісного творчого процесу: пошукової активності; діалогічної взаємодії; самодіагностики. Критерії сформованості компонентів зазначеної готовності: мотиваційний, теоретичний, операційний та соціальний.

Література

Основна: 1, 3, 4, 5.

Додаткова: 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		Денна форма					Заочна форма			
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі		
			Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	МКР		Лекцій	Семінарських	Самостійна робота
Змістовий модуль І.										
Теоретичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра										
1	Психолого-педагогічні основи формування культури мислення молодшого школяра	4	2	2	4					6
2	Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу	4	2	2	6		2	2		10
3	Змістова основа технології формування культури мислення молодшого школяра	2	2							5
4	Процесуальна основа технології формування культури мислення молодшого школяра	2	2							5
Разом за навчальним планом		12	8	4	10	2	2	2	-	26
Змістовий модуль ІІ.										
Практичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра										
5	Логічні компоненти змісту початкової освіти	8	4	4	15		2	2		15
6	Формування культури мислення молодшого школяра на уроках у початковій школі	6	2	4	15		2		2	15
7	Готовність вчителя до формування культури мислення молодшого школяра	2	2							
Разом за навчальним планом		16	8	8	30	2	4	2	2	
Залік		19					2			
Разом за навчальним планом		28	16	12	40	4	6	4	2	66

5. Теми семінарських занять

Змістовий модуль № 1

Теоретичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра

Семінарське заняття 1. Психолого-педагогічні основи культури мислення молодшого школяра (2 год.)

План

1. Поняття про мислення.
2. Види, функції та теорії мислення.
3. Зміст і сутність поняття «культура мислення молодшого школяра».
4. Чинники впливу на інтелектуальний розвиток молодшого школяра.
5. Структура, зміст критеріїв і показники сформованості культури мислення молодшого школяра.
6. Структура, зміст критеріїв та показники сформованості культури мислення майбутніх вчителів початкової школи.

Література

Основна: 3, 4, 5, 6, 7.

Додаткова: 9, 10.

Семінарське заняття 2. Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу (2 год.)

План

1. Концептуальна основа технології побудови навчання як цілісного творчого процесу.
2. Змістова основа технології побудови навчання як цілісного творчого процесу.
3. Процесуальна основа технології побудови навчання як цілісного творчого процесу.
4. Урок як цілісний творчий процес.
5. Проблемні, проблемно-пошукові, пошукові методи.
6. Характеристика дослідницьких методів.

7. Можливості інтерактивних методів навчання у формуванні культури мислення молодших школярів.
8. Навчальна гра як універсальний шлях активізації мисленнєвої діяльності учнів.
9. Характеристика засобів формування культури мислення молодшого школяра.

Література

Основна: 3, 4, 5.

Додаткова: 6, 8, 9, 10, 14.

Змістовий модуль № 2

Практичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра

Семінарське заняття 3, 4. Логічні компоненти змісту початкової освіти (4 год.)

План

1. Методика роботи над поняттями у початковій школі.
2. Методика роботи над побудовою суджень у початковій школі.
3. Методика роботи над побудовою умовиводів у початковій школі.
4. Методика роботи над завданнями з логічним навантаженням у початковій школі.
5. Методика роботи над завданнями комбінованого характеру в початковій школі

Література

Основна: 3, 4, 5.

Додаткова: 6, 8, 9, 10, 14.

Семінарське заняття 5, 6. Формування культури мислення молодшого школяра на уроках у початковій школі (4 год.)

План

1. Завдання з логічним навантаженням на уроках природничо-математичного циклу в початковій школі.
2. Завдання з логічним навантаженням на уроках гуманітарного циклу в початковій школі.

3. Інтелектуально-творчі завдання на уроках природничо-математичного циклу в початковій школі.

4. Інтелектуально-творчі завдання на уроках гуманітарного циклу в початковій школі.

Література

Основна: 3, 4, 5.

Додаткова: 9, 10, 11, 12, 14.

6. Самостійна робота

Змістовий модуль I

Теоретичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра

Тема 1. Психолого-педагогічні основи культури мислення молодшого школяра (4 год.)

1. Скласти словник термінів і понять з теми: мислення, інтелект, культура, культура мислення, мисленнєва діяльність, уміння, інтелектуальні уміння, творчі уміння, інтелектуально-творчі уміння, технологія, метод, інтерактивний метод навчання, гра, урок.

Тема 2. Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу (6 год.)

1. Зробити підбірку статей (від 5 шт.) з науково-педагогічної літератури з даної теми та написати есе до кожної з них.

Змістовий модуль № 2

Практичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра

Тема 3. Логічні компоненти змісту початкової освіти (15 год.)

1. Підібрати завдання з логічним навантаженням, спрямовані на розвиток культури мислення умінь на уроках у початковій школі.

Тема 4. Формування культури мислення молодшого школяра на уроках у початковій школі (15 год.)

1. Змодельовати фрагмент уроку (навчальний предмет за вибором студента) з використанням інтерактивних методів навчання.

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація, інтелектуальні карти MindMaster), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи, творчі завдання.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладачів; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, графічні види, ІНДЗ, самооцінка і самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Макс. сума балів	Сума
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II					
Бали за модуль	61				83				144	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8		
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	8	
Семінарські і заняття	1	2			4	5	6	7		
Семінарські і заняття	11	11			11	11	11	11	66	
Сам. робота	5	5			5		5		20	
МКР	25				25				50	
144:100=1,44.									144	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90-100 балів	«відмінно»
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82-89 балів	«добре»
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74 балів	«задовільно»
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35-59 балів	«незадовільно»
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів	

10. Методичне забезпечення курсу

- опорні конспекти лекцій та презентації до них;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- схеми, таблиці, бланки;
- відеозаписи уроків;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дружинин В. Н. Психология интеллекта / В. Н. Дружинин // Педагогика. – 1998. – № 2. – С. 32–38.
2. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики : навч.-метод. посіб. / С.М. Мартиненко, М.Д. Осколова. К. : Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2014. – 144 с.
3. Митник О. Я. Як навчити дитину мистецтва мислення. Педагогічна психологія. Навчальний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі післядипломної освіти / Олександр Якович Митник. – К. : Видавництво «Початкова школа», 2006. – 104 с.
4. Моляко В. А. Психология творческой деятельности / Валентин Алексеевич Моляко. – К. : Знание, 1978. – 48 с.
5. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес : теорія і практика / за ред. В. І. Бондаря; упорядкув. О. Я. Митник. – К. : Початкова школа, 2011. – 384 с.

Додаткова:

6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юріком Інтер, 2008. – 1040 с.
7. Інтелектуальні здібності дитини / упор. В. Рибалка : за заг. ред. С. Максименка, О. Главник. – К. : Мікрос-СВС, 2003. – 96 с. – (Психолог. інструментарій)
8. Кашапов М. М. Психология педагогического мышления / М. М. Кашапов. – СПб., 2000. – 463 с.
9. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Г. С. Костюк. – К., 1989. – 608 с.
10. Момот Л. Творчий розвиток учнів у процесі навчання / Л. Момот, Л. Шелестова // Шлях освіти. – 1998. – № 1. – С. 10–12.
11. Нечипоренко К. П. Ілюстративний матеріал «Букваря» як засіб розвитку інтелектуально-творчих умінь першокласників / К. П. Нечипоренко // Вісник

Прикарпатського національного університету. Серія : Педагогіка. – 2013. – Випуск XLIX. У двох частинах. – С. 231–233.

12. Нечипоренко К. П. Інтелектуально-творчі уміння у структурі особистості майбутнього вчителя початкової школи / К. П. Нечипоренко // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2012. – № 36. – С. 349–353.

13. Нечипоренко К. П. Розвиток інтелектуально-творчих умінь учнів у навчально-виховному процесі початкової школи / К. П. Нечипоренко // Початкова школа. – 2012. – № 11. – С. 55–58.

14. Нечипоренко К. П. Сучасні методи навчання як засіб реалізації компетентнісного підходу в початковій освіті / К. П. Нечипоренко // Рідна школа – 2013. – № 11 (1007). – С. 66–69.

V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МИСЛЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА: ТЕОРІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ»

Разом: 54 год. , із них: 28 годин аудиторних (16 – лекційних, 12 – семінарських), 4 години відводиться на модульні контрольні роботи, 40 годин – на самостійну роботу

Назва модуля	Теоретичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра				Практичні аспекти формування культури мислення молодшого школяра		
Кількість балів за модуль	61 бал				83 бали		
Теми	1	2	3	4	5	6	7
Лекції	Психолого-педагогічні основи формування культури мислення молодшого школяра	Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу	Змістова основа технології формування культури мислення молодшого школяра	Процесуальна основа технології формування культури мислення молодшого школяра	Логічні компоненти змісту початкової освіти	Формування культури мислення молодшого школяра на уроках у початковій школі	Готовність вчителя до формування культури мислення молодшого школяра лі
Семінарські заняття	Психолого-педагогічні основи формування культури мислення молодшого школяра	Технологія побудови навчання як цілісного творчого процесу			Логічні компоненти змісту початкової освіти	Формування культури мислення молодшого школяра на уроках у початковій школі	
Самостійна робота	10 балів				10 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів				Модульна контрольна робота 2 25 балів		
Підсумковий контроль	Всього – 144 балів, коефіцієнт – 1,44						

